

Husitství, „druhý život“, a paměťová výuka na SŠ

6. červenec 1415 / Kronika Oldřicha z Richentalu (1464)

Kulturní paměť

KOLEKTIVNĚ SDÍLENÁ
PŘEDSTAVA O MINULOSTI

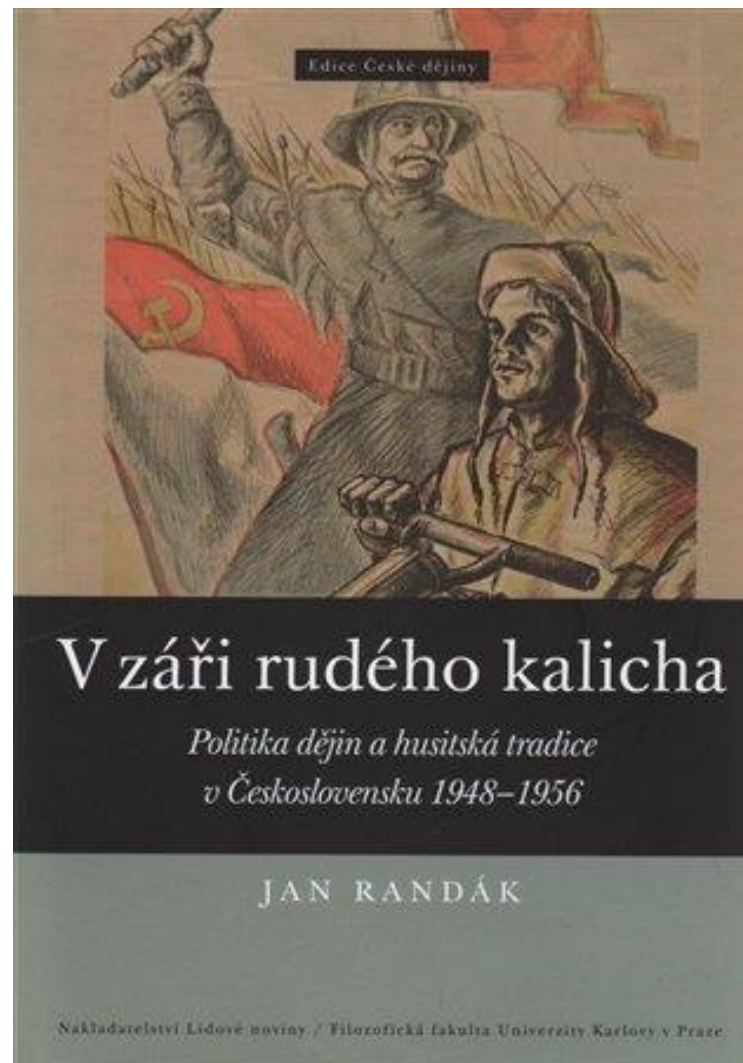
KP PODMÍNĚNA AKTUÁLNÍM
SOCIÁLNÍM RÁMCEM

KONSTRUOVANOST
HISTORICKÉHO VYPRÁVĚNÍ

TEORETICKÁ VÝCHODISKA: JAN
ASSMANN, ALEIDA
ASSMANNOVÁ, MAURICE
HALBWASCH, PIERRE NORA,
JEFFREY ALEXANDER,
MIROSLAV HROCH, KAMIL
ČINÁTL...

Kulturní paměť

KP: Co si lidé myslí, že se stalo...

Motivace? Proč nás to může zajímat?

Kdy, kdo a **co** nám říká o minulosti a **co** chce, abychom si mysleli

Vztah paměti a identity (politika paměti, politika dějin)

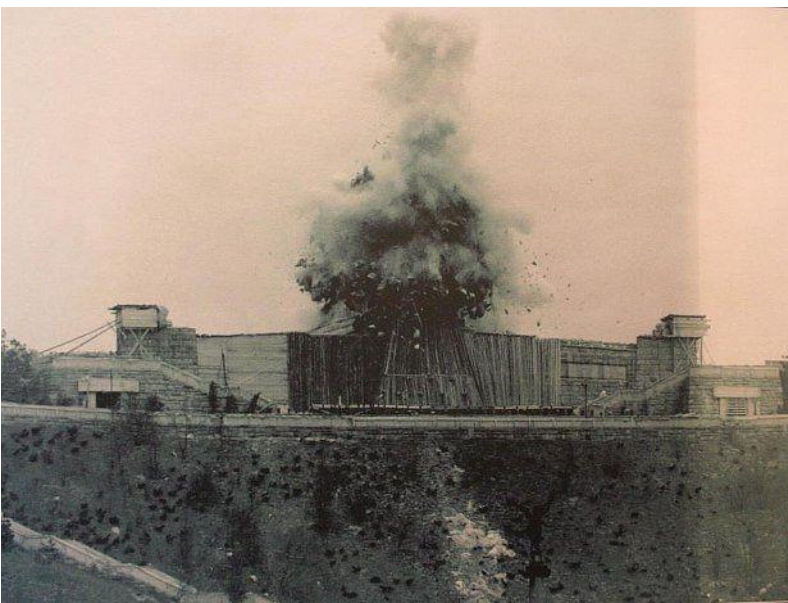
Rafał Stobiecki: Historická politika

- historická politika v nejširším slova smyslu je synonymem **cílených a vědomých aktivit široce pojímané moci, směřujících k tomu, aby se ve společnosti ustálila určitá vize minulosti (...)**
- můžeme s rizikem jistého zjednodušení, rozlišit **dvě tradice**:

<http://www.dejinyteoriekritika.cz/DesktopDefault.aspx?TabIndex=1&TabId=2&Jid=10&Aid=121&Mid=12>

Historická politika

- a) první z nich je všeobecně spojována s **totalitním státem**. Jedná se o situaci, v níž se státní moc pomocí masové propagandy, nejrůznějších represí a forem nátlaku snaží vnutit společnosti svou vlastní verzi historie
- b) Druhá tradice je spojena s **demokratickým státem**. V tomto případě je podle Michela Foucalta „historie diskurzem moci“, ale v jiném významu – vztah mezi mocí a vládou se stává předmětem specifické hry, která se odehrává v rámci kultury.
- Monopolizace (a) x rivalizace, neustále probíhající spor mezi různými zájmovými skupinami, jež se pokoušejí navrhnout či přímo „vnutit“ společnosti svou vizi minulosti (b)

Kulturní paměť

Definice – zeptejte se vzorku 100 lidí na 10 osob

TGM, Karel IV., Komenský, Havel...

Zdroje KP: rodina, škola, média, publicistika, dokument – historický hraný film (vždy scénář, intence sdělení), stát: názvy ulic, pomníky, pamětní desky, oficiality a výročí (státní kalendář)

Sláva republice!

Oficiální svátky a oslavy
v meziválečném Československu

Ústřední redakční úřad

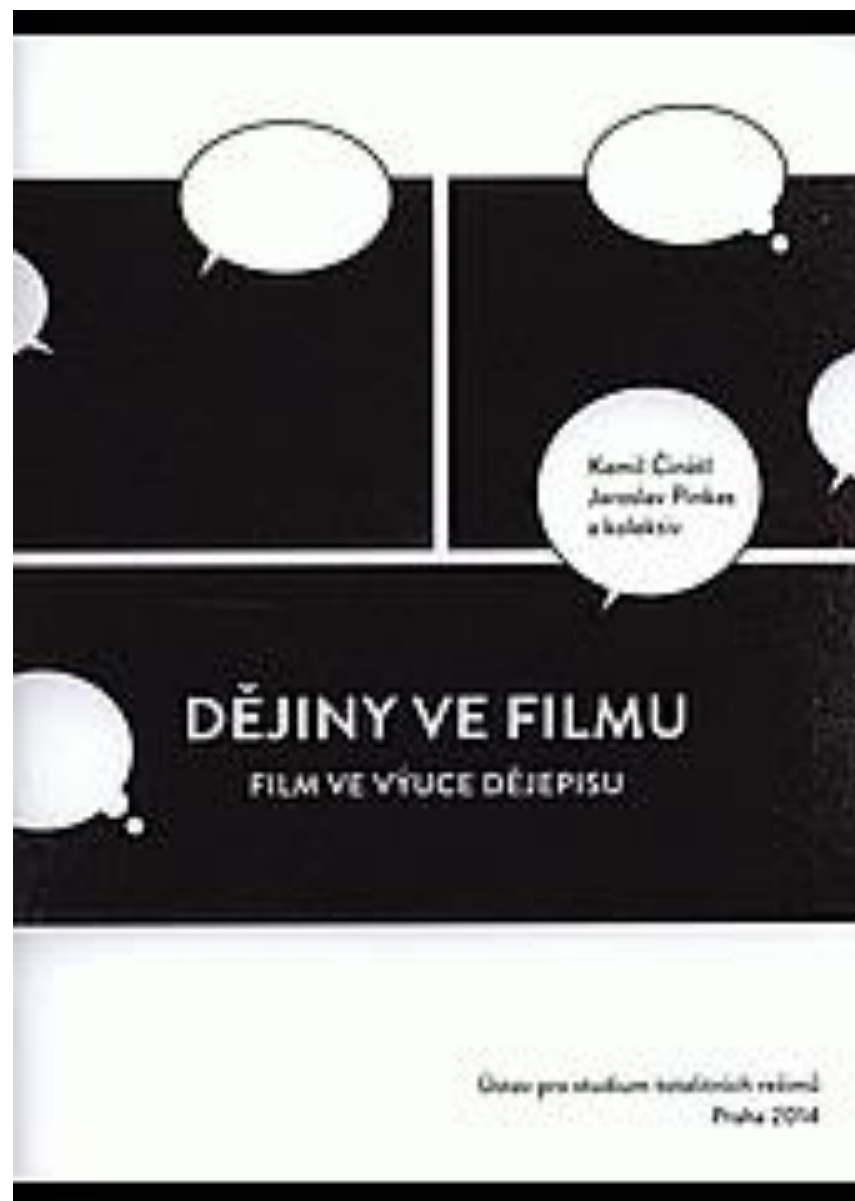
Dagmar Hájková, Pavel Horák,
Vojtěch Kessler, Miroslav Michala (edd.)

https://www.academia.edu/37687442/Sl%C3%A1va_republice._Ofici%C3%A1ln%C3%AD_sv%C3%A1tky_a_oslavy_v_meziv%C3%A1le%C4%8Dn%C3%A9m_%C4%8Ceskoslovensku

Co bylo Československo? Kulturní konstrukce státní identity

Milena Bartlová a kol.

UMPRUM

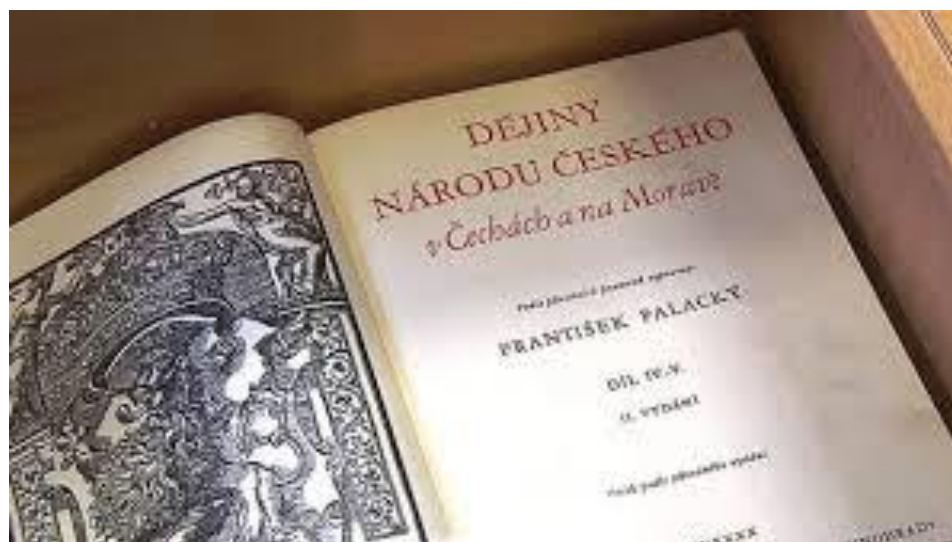

1415

Fr: Palacký

- **České dějiny jako vzájemné stýkání a potýkání češství a němectví**
- **obraz husitství: emancipace (národní, sociální, náboženská...)**

19. stol.

- **Palacký + nacionální interpretace**

V. Brožík: Hus v Kostnici

M. Aleš – Jan Žižka

L. Marold: Bitva u Lipan (Panoramatický výjev)

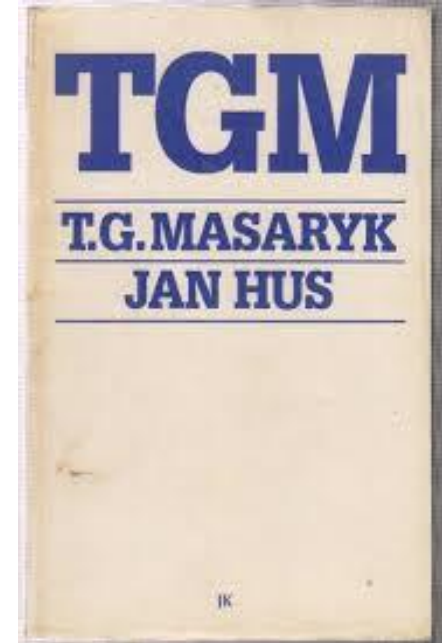
A. Mucha: Hus v Betlémské kapli (Slovanská epopej)

1915 Odhalení pomníku Jana Husa /
Staroměstské náměstí

T. G. Masaryk:

- **1. sv. válka – boj demokracie x autokracie
(pokrok x konzervativismus)
(reformace x katolictví)**
- **české dějiny – dějiny emancipace a
reformace (Hus, Komenský...)**
- **oficiální ideologie čs. státu**
- **legionářská tradice**

1929 Památník Vítkov,
1950 Socha Jana Žižky

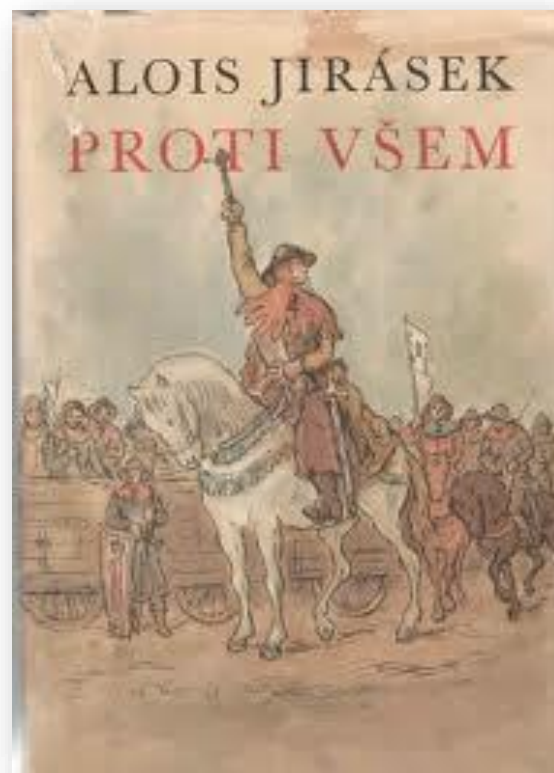

1954/62 Památník Vítkov (Mauzoleum KG)

Alois Jirásek:

- popularizace v duchu nacionální i Palackého tradice (*Němci, cizáci, hrrr na ně...*)
(19. stol. – 1. republika)

Druhá světová válka

1. čs. armádní sbor (SSSR)

311. čs. Bombardovací peruť (Velká Británie)

Komunisté:

- po r. 1945 kulturní politika jako nástroj chystaného převratu -
spojení komunismu s nacionalismem a radikálním demokratismem

Osvobození Prahy, 9. květen 1945

= komunisté jako **dědicové velkých národních tradic** (husitství, sociální emancipace, Palackého interpretace...)

ideolog: **Zdeněk Nejedlý** – vědec, historik, politik, kontroverzní postava

Komunisté:

komunismus jako tradiční hodnota národního vědomí

Stanovisko předsednictva KSČ k situaci:
Pracující lid měst a venkova jednotně
ZA VLÁDOU KLEMENTA GOTTWALDA
Představitelé národně socialistické, lidové a slovenské demokratické strany opouštějí Národní frontu a přecházejí do opozice

Předsednictvo OV KSČ pojednalo ve své schůzi ze dne 21. února o dalším vývoji současných politické krize a usneslo se poukázat znovu před lidem a celým národem na neodvratný postup vládních činitelů, představitelů národně socialistické, lidové a slovenské demokratické strany. Zástupci jmenovaných stran se opět nedostavili na pítné mínovaldous schůzi vlády, která měla vyšetřovat zprávu ministra vnitra Václava Nosy a k a některých státních špiónů národně demokratické strany. Zástupci jmenovaných stran se opět nedostavili na pítné mínovaldous schůzi vlády, která měla vyšetřovat zprávu ministra vnitra Václava Nosy a k a některých státních špiónů národně demokratické strany. Zástupci jmenovaných stran se opět nedostavili na pítné mínovaldous schůzi vlády, která měla vyšetřovat zprávu ministra vnitra Václava Nosy a k a některých státních špiónů národně demokratické strany.

Nutno uvědomit široké vrstvy náleže národa, že vývoj politické krize nabyl neokrajněli významu. Současně tři politických stran, národně socialistické, lidové a slovenské demokratické, se jeví s velkou jasností jako protidemokratické, protilidové a protislovenské. Jejich činnost, která se vší své činnosti řídí ideou demokracie a vytváří si přesvědčení o perspektivě společné budoucnosti, je v této době byla již patrná, že vedení činnosti těchto stran opouštějí základnu Národní fronty, pokoušejí se rozšířit vládu a přecházejí na protivládní opozici základnu a úmyslem odříznout vládu K. Gottwalda neodděleně a neoprávněně splnit budovatelský vládní program. Tento záměrny postup spojených tří stran vyvrcholí podáním demise ministrů národně socialistické, lidové a slovenské demokratické strany. Tímto krokem se činitelé jmenovaných stran postaví mimo Národní frontu, mimo platformu vládního programu a zaujmou místo rozvrtné opozice.

TÁBOR LIDU
KDE BUDE VEŘEJNOST INFORMOVAT
PŘEDSEDA VLÁDY KL. GOTTWALD,
o posledních politických událostech
za jediný den 1000
souhlasných resolucí
Státní a veřejní zaměstnanci jdou v jednotě a dělají, dřívější a raději

Prostřednictvím OV KSČ pojednalo ve své schůzi ze dne 21. února o dalším vývoji současných politické krize a usneslo se poukázat znovu před lidem a celým národem na neodvratný postup vládních činitelů, představitelů národně socialistické, lidové a slovenské demokratické strany. Zástupci jmenovaných stran se opět nedostavili na pítné mínovaldous schůzi vlády, která měla vyšetřovat zprávu ministra vnitra Václava Nosy a k a některých státních špiónů národně demokratické strany. Zástupci jmenovaných stran se opět nedostavili na pítné mínovaldous schůzi vlády, která měla vyšetřovat zprávu ministra vnitra Václava Nosy a k a některých státních špiónů národně demokratické strany.

Předsednictvo strany využilo tento stav otevření politické krize a -- vyslovili plný souhlas s postupem komunistických zástupců ve vládě -- odmítli rozhodnutí, aby byly neodkladně mobilizovány všechny síly pracujícího lidu pro podporu vlády K. Gottwalda, která neochvějně stávká na svém místě, je odhodlána do všech důležitých věcí lidové demokracie ucházet i k tomu účelu provést všechna opatření, směřující k zajištění bezpečnosti, klidu a pořádku ve státě.

Národní socialisté chrání usvědčené špiony

Poslední výpovědi státních špiónů - že je hlavním národním bezpečnostní
Poslední výpovědi státních špiónů - že je hlavním národním bezpečnostní. Poslední výpovědi státních špiónů - že je hlavním národním bezpečnostní. Poslední výpovědi státních špiónů - že je hlavním národním bezpečnostní.

Poslední výpovědi státních špiónů - že je hlavním národním bezpečnostní. Poslední výpovědi státních špiónů - že je hlavním národním bezpečnostní. Poslední výpovědi státních špiónů - že je hlavním národním bezpečnostní.

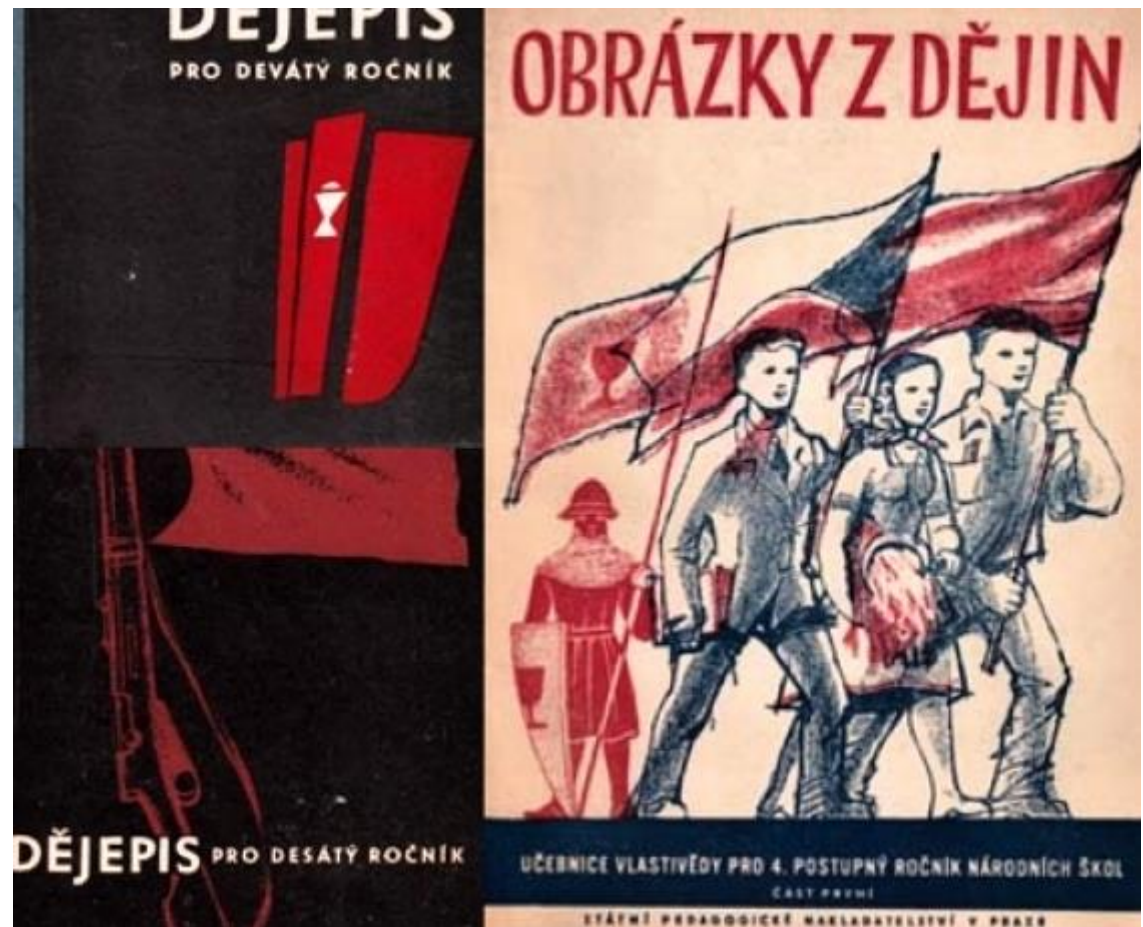
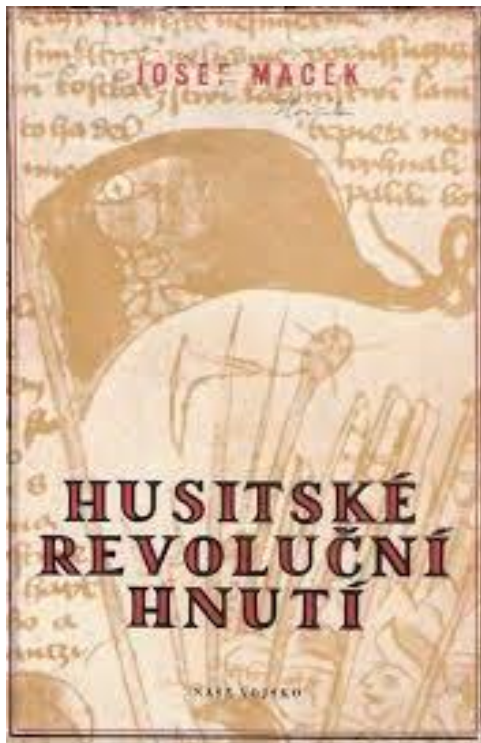
Poslední výpovědi státních špiónů - že je hlavním národním bezpečnostní. Poslední výpovědi státních špiónů - že je hlavním národním bezpečnostní. Poslední výpovědi státních špiónů - že je hlavním národním bezpečnostní.

Dnes všichni na Staroměstské náměstí!
Mluví předseda vlády Klement Gottwald

Únor 1948

(Rudé Právo, 21. únor 1948)
K jaké době odkazuje
název shromáždění „tábor lidu“?

- po Únoru 1948 **marxistická interpretace, další ideologizace =**

1929 Památník Vítkov,
1950 Socha Jana Žižky

Film:

**Otakar Vávra: „Husitská trilogie“
(J. Hus 1954 - J. Žižka 1955 – Proti všem 1956)**

1958

ČSSR 1960

1970

1983: náměstí Žamberk **Vojenská přísaha ČSLA**

2009: AČR, Vojenská akademie v Brně

<https://www.youtube.com/watch?v=TNshkgrqS9E>

Chlapci a chlapi (1989),
„Tak přísaháme“, cca 35. minuta

1989

1990

<https://www.youtube.com/watch?v=iWbUkgcqbfs>

<https://www.youtube.com/watch?v=NDG1WiAuT2g>

2011

1415

Trojice perspektiv

- Východisko: silný příběh již předtím
- 1) 19. stol.: nacionální narativ, česko-německé soupeření
- 2) ČSR: pokrokový narativ, reformní interpretace
- 3) Marxistický narativ: sociální hnutí
(šlechta, církev, ale i Němci x lid)
- po roce 1989?

<https://www.ceskatelevize.cz/porady/10840627426-druhy-zivot-mistra-jana-husa/dily/>

Didaktické tipy

- Příběh (A) – přenesený do doby (B)
 - AB přenesený do doby (C)
 - ABC přenesený do doby (D)...
-
- Definičně KP – např. modelová anketa
 - Definice rituálu (ve smyslu opakované činnosti, re-konstrukce řádu – žáci zdraví učitele tím, že povstanou, stejně jako stát opakuje státní svátky)

Děkuji za pozornost

